

Kort baggrund om grænsehindringer og eventuelle opgaver for et grænseombud

Den frie bevægelighed mellem de nordiske lande er en af grundpillerne i det nordiske samarbejde. Det nordiske samarbejde bygger blandt andet på en række konventioner, aftaler og deklamationer på særligt skatte, arbejdsmarkeds- og socialområdet, der sikrer borgerne rettigheder på tværs af de nordiske grænser.

Ambitionen for samarbejdet er, at det skal være muligt at flytte, pendle, studere og drive erhvervsmæssig virksomhed på tværs af grænserne i Norden, uden at man risikerer at havne i en gråzone eller hindres af uklare love og regler, populært kaldet grænsehindringer. Altså forhold, der begrænser borgeres og virksomheders frie bevægelighed.

Bestræbelserne for at skabe et fælles arbejdsmarked og fri bevægelighed mellem de nordiske lande til trods, er der fortsat en række hindringer for den fulde realisering af dette. En Grænsehindring kan have flere årsager og komme til udtryk på forskellige måder. Blandt andet:

- Forskellige love og regler
- Forskellig fortolkning og/eller implementering af EU-regler
- Forskellig praksis
- Forkert administration af regler, for eksempel på grund af manglende kendskab til nordiske Konventioner

En del grænsehindringer bunder altså i al simpelhed i, at Norden består af 5 forskellige lande, med forskellig lovgivning, forskellige regler og systemer, som der ikke umiddelbart kan laves om på. Derfor gøres der en stor indsats for at informere borgere og virksomheder. Men der er også en række grænsehindringer, der er opstået utilsigtet og som kan fjernes. Endelig er der situationer, hvor borgere kommer i klemme, fordi der er manglende, mangelfuld eller uklar regulering, implementering eller administration på et givent område. Derfor er der i Nordisk Råd et ønske om at undersøge mulighederne for at oprette et nordisk grænseombud. Altså en klagemulighed for borgere, der oplever grænsehindringer.

Den overordnede opgave for et sådant ombud skulle være at bidrage til at sikre at landene giver borgerne de rettigheder, de er sikret via de nordiske konventioner og at der fjernes grænsehindringer, der begrænser den frie bevægelighed mellem de nordiske lande. Der er mere specifikt umiddelbart to måder, hvorpå dette kunne fremmes:

- 1) Ved at behandle klager over konkret behandling af "systemet" fra mennesker, der er kommet i klemme.– med det formål at bidrage til en løsning i forhold til en konkret sag (naturligvis eventuelt med mere generelle følger)
- 2) Ved at behandle klager fra borgere – eller rejse sager af egen drift – vedrørende eksisterende grænsehindringer mere generelt, med det formål at fjerne dem.

Som nævnt i rekommandationen, kan der være flere måder, hvorpå et nordisk grænseombud kan oprettes. Der kan laves en selvstændig organisation eller opgaverne hos de nationale ombudsmænd og deres indbyrdes samarbejde kan udvides. Der findes allerede i dag en enhed under Nordisk Ministerråd, der arbejder med grænsehindringer, det såkaldte Grænsehindringsforum, der har til opgave at identificere, prioritere og foreslå løsninger på konkrete grænsehindringer.

Læs evt. mere på www.norden.org herunder
<http://www.norden.org/da/nordisk-ministerraad/samarbejdsministrene-mr-sam/graensehindringsarbejde/graensehindringsforum>